

CoP Manuál

Praktický sprievodca na posilnenie inkluzívneho rozvoja škôl prostredníctvom komunity praxe

01/08/2023 – 31/07/2026

Číslo projektu: 2022-1-BE02-KA220-SCH-000089287

Co-funded by
the European Union

Odporúčanie citácie: Boonen, H., Vandenbussche, E., Schukoff, P., Breyer, C., Silveira-Maia, M., Sanches-Ferreira, M., Alves, S., Zacharová, Z., Liliková, L., Jucková, M., Unterreiner, S., & Teijssen, E. (2026). *CoP Manual: A practical guide to strengthen inclusive school development through a Community of Practice*. Porto: Instituto Politécnico do Porto. <https://doi.org/10.26537/ed.p.porto.247>

CoP Manuál: Praktický sprievodca na posilnenie inkluzívneho rozvoja škôl prostredníctvom komunity praxe

doi: <https://doi.org/10.26537/ed.p.porto.247>

Projekt "I CO-COPE: Inklúzia prostredníctvom interprofesionálnej spolupráce v komunite praxe vo vzdelávaní"

Referencia projektu: 2022-1-BE02-KA220-SCH-000089287

Upozornenie na použitie vo všetkých komunikačných materiáloch

Podpora Európskej komisie pri tvorbe tejto publikácie nepredstavuje schválenie obsahu, ktorý odráža iba názory autorov, a Komisia nemôže niesť zodpovednosť za akékoľvek použitie informácií v nej obsiahnutých.

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

Prehľad

Úvod	4
Čo je to komunita praxe?	5
Prečo sú komunity praxe dôležité pre inkluzívny rozvoj škôl?	6
Ako pripraviť a implementovať komunitu praxe vo vašej škole	7
Prípravná fáza	7
Stretnutie CoP 1: Spoločný cieľ 🌱	10
Stretnutie CoP 2: Akčný plán 🌿	12
Stretnutie CoP 3: Výsledky a reflexia 🍎	14
Odporúčania pre moderátora	16
Záverečné poznámky	18
Zdroje	19
CoP v pilotných školách	20

Úvod

S projektom Erasmus+ I CO-COPE podporujeme inkluzívny rozvoj škôl tým, že spájame učiteľov, odborníkov a študentov v komunite praxe (CoP), ktorá podporuje interprofesionálnu spoluprácu, pohodu a vzdelávanie pre všetkých. Počas projektu si partneri kládli za cieľ:

posilniť inkluzívnu kapacitu škôl

Riešiť výzvy spojené s výučbou žiakov s rôznymi schopnosťami a zázemím.

podporovať medziprofesijnú spoluprácu prostredníctvom komunity praxe (CoP)

Získavať poznatky o tom, ako môže spolupráca medzi učiteľmi, žiakmi a ďalšími odborníkmi prispieť k väčšej inklúzii škôl.

podporovať rozvoj inkluzívnych škôl

Zistiť, ako môžu školy rozvíjať inkluzívne postupy v rámci štyroch partnerských krajín aj medzi nimi.

zapájať žiakov a predchádzať predčasnému ukončeniu školskej dochádzky

Podporovať iniciatívu žiakov, povzbudzovať ich k aktívnej účasti na demokratickom živote a prispievať k predchádzaniu predčasnému ukončeniu školskej dochádzky a neúspechu vo vzdelávaní.

Tento manuál je určený pre všetkých, ktorí chcú založiť komunitu praxe na podporu inkluzívneho rozvoja škôl. V tomto manuáli nájdete krátky úvod do prístupu komunity praxe, vysvetlenie, prečo CoP podporujú inkluzívny rozvoj škôl, a praktické usmernenia na prípravu a implementáciu CoP vo vašom školskom kontexte. V tomto manuáli ďalej rozvíjame poznatky, ktoré sme získali pilotným projektom CoP v 8 školách v 4 partnerských krajinách, teda Portugalsku, Rakúsku, Slovensku a Belgicku. Na konci nájdete prehľad procesu CoP v pilotných školách.

"Je naozaj úžasné vidieť, že len pár ľudí zmenilo celú našu školu tak veľmi za jeden rok." - Študent slovenskej pilotnej školy

Ak sa chcete dozvedieť viac o projekte, jeho kľúčových zisteniach a online školiacich moduloch, navštívte našu [webovú stránku](#) a vypočujte si náš [podcast](#).

Čo je to komunita praxe?

Komunita praxe (CoP) je skupina ľudí, ktorí zdieľajú spoločný záujem alebo vášeň a spoločne sa učia výmenou nápadov, skúseností a stratégií. Učenie sa v CoP prebieha spoluprácou a praxou v reálnom živote, nielen teóriou. Je to flexibilný prístup, ktorý pomáha členom rásť tým, že priebežne spolupracujú.

"Komunita praxe pomáha pedagógom učiť sa a rásť spoločne zdieľaním skúseností, kritickým zamyslením a spoluvytváraním riešení pre zmenu."

Podľa Wengera (1998; 2015) je CoP založená na troch kľúčových prvkoch:

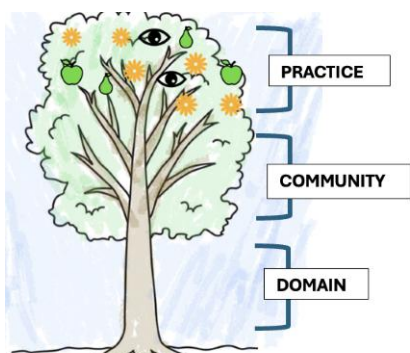
- Doména: Spoločný fokus alebo téma, ktorá spája členov.
- Komunita: Vzťahy, ktoré umožňujú členom učiť sa jeden od druhého.
- Prax: Prehľbovanie vedomostí a zručností prostredníctvom zdieľaných zdrojov a skúseností.

CoP môžu otvoriť nové pohľady, najmä keď sú členovia pripravení:

- Nájsť riešenia v zložitých situáciách, kde neexistuje jediná správna odpoveď.
- Zapojiť sa do kontaktu s ostatnými, vrátane tých, ktorí myslia inak.
- Spoločne konštruovať vedomosti s kolegami, rodičov a žiakov.
- Konajte so zameraním na zmenu s cieľom Zlepšujte tréning.

Stručne povedané: CoP vytvárajú priestor na spoločné učenie, kritické zamyslenie a inovácie.

Pre vizualizáciu prvkov CoP môžete použiť metaforu stromu, pričom kmeň predstavuje doménu, vetvy komunitu a ovocie výsledky praxe.

Ak sa chcete dozvedieť viac o teoretickom pozadí komunit praxe vo vzdelávacích kontextoch, [kliknite sem](#).

Prečo sú komunity praxe dôležité pre inkluzívny rozvoj škôl?

- **Každý má svoj hlas:** CoP vytvárajú priestor na dialóg, kde učitelia, študenti a ďalší zainteresovaní zdieľajú svoje pohľady a učia sa jeden od druhého.
- **Inovácie zdola nahor:** Namiesto toho, aby riešenia boli vnucované zhora, CoP podporujú spoluprácu všetkých členov, vrátane študentov, na rovnakej úrovni. Nápady na podporu inklúzie vyvíjajú a testujú ľudia, ktorí ich budú používať.
- **Priestor na experimentovanie:** CoP poskytujú bezpečný priestor pre zvedavosť, otázky a dôveru. Zdieľaním praktických, kontextovo špecifických poznatkov členovia nachádzajú praktické riešenia podporujúce inkluzívne vzdelávanie.

Keď členovia cítia, že ich skúsenosti a potreby sú oceňované, rastie ich sebavedomie a schopnosť aplikovať inkluzívne postupy.

Obrázok vytvorený pomocou Microsoft Copilot

*"Takže, na založenie CoP stačí nájsť skupinu ľudí s **podobným problémom** a spoločne vyvinúť prístupy, zdieľať vedomosti a hľadať **riešenia**. Je to veľmi účinná metodológia, pretože pomáha vidieť **iné perspektívy a zdroje** sa ľahšie nájdu."*

Učiteľská portugalská pilotná škola

Ako pripraviť a implementovať komunitu praxe vo vašej škole

Prípravná fáza

1. Tím CoP

Ak chcete zaviesť Komunitu praxe ako spôsob posilnenia **medziodborovej spolupráce** vo vašej škole, je dôležité dôkladne zvážiť, koho pozvete, aby sa pripojil k tímu CoP.

- Zvoľte **rozmanitú** skupinu členov, kde sú zastúpené rôzne perspektívy: študenti, triedni učitelia, učitelia žiakov so špeciálnymi potrebami, sociálni pracovníci, riaditeľ a členovia školskej rady,...
- Téma **alebo** zameranie vášho CoP môže tiež pomôcť pri výbere členov. Napríklad v portugalskej škole sa zaoberali témou, ako zapojiť migrantov a nových študentov do školy, takže boli zapojené aj rodiny, sociálny pracovník a kultúrny moderátor.
- Uistite sa, že členovia CoP odrážajú rozmanitosť vašej školy. Napríklad v jednej belgickej škole zahrnuli študentov z praktických aj teoretickejších programov, pretože profil študentov je často odlišný a škola chcela zahrnúť všetky perspektívy.
- Na základe našich skúseností vám odporúčame pracovať v skupine 6 až 8 členov.

Čo znamená *medziodborová spolupráca* ?

Spolupráca medzi členmi rôznych profesijných skupín
napr. učitelia, logopédi, sociálni pracovníci, asistenti pri vyučovaní a učení, ale aj študenti a rodičia ...

Ak sa chcete dozvedieť viac, [kliknite sem.](#)

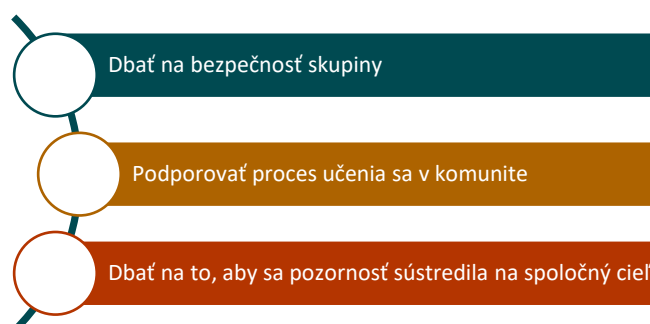
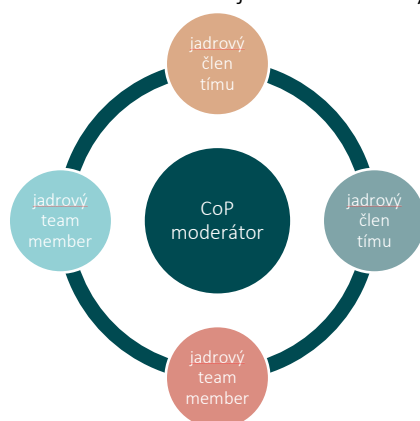
*"Myslím, že je naozaj super, že **učitelia, študenti a asistenti** naozaj spolupracujú. Učíme sa spolu, na rovnakej úrovni." - Študent rakúskej pilotnej školy*

2. Úloha moderátora

Aby komunita praxe mohla efektívne fungovať, jeden člen preberá zodpovednosť za dohľad nad procesom. V projekte I CO-COPE sme túto rolu nazvali úlohou "moderátora".

Čo zahŕňa **úloha moderátora**?

Obrázok nižšie zdôrazňuje kľúčové úlohy moderátora.

Byť moderátorom môže byť dosť náročné, najmä ak nie ste zvyknutí na takúto rolu. Preto navrhujeme vytvoriť jadrový tím, teda vnútorný okruh ľudí, ktorí podporujú moderátora pri príprave stretnutí CoP, následnej reflexii a facilitácii stretnutí. Môže byť tiež užitočné prevziať úlohu moderátora vo dvojiciach, pričom zodpovednosť zdieľajú dvaja ľudia. Napríklad v belgickej škole prevzal úlohu moderátora triedny učiteľ. V jej úlohe ju podporoval člen školskej rady. Spoločne pripravovali stretnutia. Bolo užitočné, že niekto zo školskej rady bol zapojený, takže práca CoP mohla ovplyvniť aj úroveň školskej politiky.

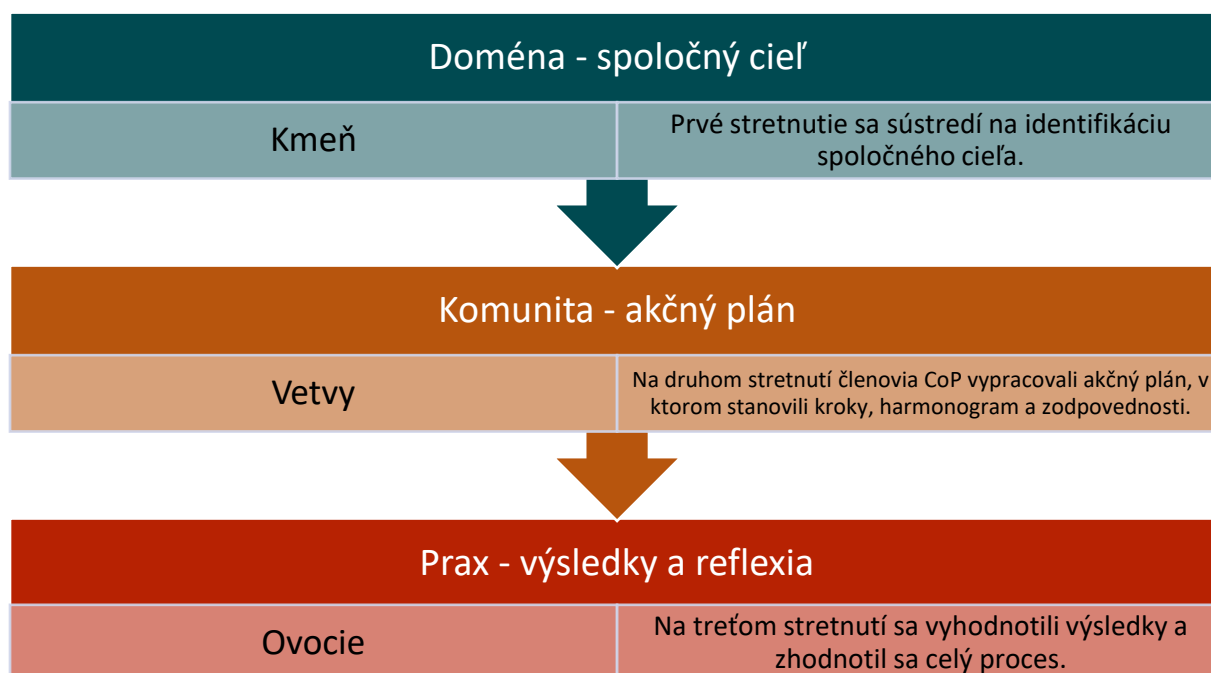

3. Plánovanie stretnutí CoP

Keď spojíte správnych ľudí, môžete začať plánovať stretnutie CoP. CoP je definovaný pravidelnými interakciami, ktoré môžu byť vykonávané na plenárnych zasadnutiach (t. j. so všetkými členmi CoP), podskupinových stretnutiach, rozhovoroch alebo inými spôsobmi komunikácie a výmeny. V projekte I CO-COPE sme zistili, že aspoň tri plenárne stretnutia počas 6 mesiacov umožňujú dosiahnutie konkrétnych výsledkov. V nasledujúcom texte vás oboznámime s prípravou a priebehom týchto stretnutí.

V rámci projektu I CO-COPE sa v každej pilotnej škole konali tri stretnutia CoP v trvaní **1,5 až 2 hodiny**, podľa prvkov Wengera: Doména, Komunita, Prax.

- 1** Doména – Spoločný cieľ (kmeň): 🌱 Prvé stretnutie bolo zamerané na identifikáciu spoločného cieľa.
- 2** Komunita – Akčný plán (vetvy): 🌿 Na druhom stretnutí členovia CoP vypracovali akčný plán, ktorý načrtol kroky, časové harmonogramy a zodpovednosti.
- 3** Prax – Výsledky a reflexia (plody): 🍎 Tretie stretnutie hodnotilo výsledky a reflektovalo proces.

Na [našej webovej stránke](#) nájdete podrobnejší popis týchto troch stretnutí.

Samozrejme, môžete si medzi nimi pridať viac stretnutí, ak cítite, že je potrebné viac času. Napríklad je možné, že budete potrebovať dve stretnutia, aby ste spoločne určili spoločný a konkrétny cieľ. Alebo chcete zaviesť rôzne opatrenia a budete mať viac ako jedno stretnutie na plánovanie a diskusiu o týchto krokoch.

Z našich skúseností v pilotných školách sme sa naučili, že nie je vždy také jednoduché plánovať a venovať dostatok času stretnutiam CoP. Zúčastnené školy museli byť flexibilné pri riešení rôznych agend jednotlivých členov. Napríklad bolo dôležité vopred zdieľať body programu a jasne uviesť, pri ktorých bodoch sa musí každý zúčastniť. Ďalším príkladom je naplánovať stretnutie hneď po obednej prestávke. To vytvorilo viac času na spoluprácu.

V prehľade nižšie nájdete pre každé stretnutie CoP:

- Ciele
- Fázy s aktivačnými metódami (vrátane odkazov na podporné dokumenty a nástroje na webovej stránke projektu)
- Hodnotenie

Metódy môžete použiť ako stavebné kamene, ktoré vám dávajú flexibilitu organizovať stretnutie podľa vašich potrieb a preferencií.

4. Príprava prvého stretnutia

Na prípravu prvého stretnutia si môžete stiahnuť šablónu [IDOARRT](#) na našej webovej stránke a pridať svoje nápady v reakcii na sprievodné otázky:

- *Zámer – Aký je zámer alebo účel stretnutia?*
- *Želaný výsledok(y) – Aké konkrétne výsledky by mali byť dosiahnuté do konca stretnutia?*
- *Agenda – Akými aktivitami skupina prejde, v akom poradí, aby sa posunula k želanému výsledku?*
- *Úlohy – Aké úlohy alebo zodpovednosti musia byť zavedené, aby stretnutie prebehlo hladko? Kto facilituje a kto sa zapája? Kto dokumentuje a kto sleduje čas? Čo očakávate od účastníkov?*
- *Pravidlá – Aké usmernenia budú platiť počas stretnutia? Tieto môžu súvisieť s dohodnutými skupinovými normami. Môžu sa tiež vzťahovať na používanie iných aplikácií alebo praktických pravidiel týkajúcich sa vzdelávacieho priestoru. Nechajte účastníkov pridať pravidlá, aby si zabezpečili, že sa s nimi lepšie stotožnia..*
- *Čas – Aký je očakávaný čas stretnutia vrátane prestávok a kedy sa skončí?*

Keď budú tieto prípravné aktivity hotové, ste pripravení pozvať všetkých členov CoP na stretnutie.

Stretnutie CoP 1: Spoločný cieľ

Ciele	• Vytváranie bezpečného vzdelávacieho prostredia • Formulovanie jasných cieľov
Fázy	1. Check-in Kontrola dáva každému priestor niečo povedať: o sebe, o programe, o stretnutí. Môže to pomôcť prehĺbiť vzťahy medzi členmi. Môže poskytnúť pohľad na záležitosti dôležité pre skupinu, akékoľvek emócie a energiu. Na webovej stránke nájdete rôzne možnosti úvodných aktivít, ale pokojne si vytvorte vlastné!
	2. Úvod V úvodnej fáze dávajte členom čo najviac informácií o dôvodoch , prečo bola táto CoP založená. Môže byť tiež dobrý nápad zistiť, aké očakávania majú členovia CoP . Dobrá otázka je: "kedy bude táto komunita praxe pre vás úspešná?" Môžete pracovať s online nástrojom, napríklad Mentimeter alebo Padlet, alebo nechať členov zapísať svoje očakávania. V tejto fáze je tiež nevyhnutné venovať čas zamysleniu sa nad rôznymi potrebami každého člena CoP, aby sa všetci cítili bezpečne vyjadriť svoj hlas a učiť sa spoločne. Pre skupinu si môžete vytvoriť vlastné "bezpečné pravidlá". Tu je niekoľko usmernených otázok, ktoré by ste mohli použiť: Čo potrebujeme na.. - Vytvoriť bezpečné a inkluzívne príležitosti na formovanie a vyjadrenie hlasov? - Uľahčiť slobodné vyjadrovanie hlasov v médiu podľa vlastného výberu? - Konať podľa hlasov? - Zodpovedne počúvať hlasy? Zapíšte si dôležité body, ktoré vás zaujali.
	3. Postavíme si vlastný strom... V tejto fáze si nájdete čas na spoločné premýšľanie so všetkými členmi CoP o cieľoch pre vašu komunitu praxe. Je užitočné použiť vizualizáciu stromu na diskusiu o ich spoločnom ciele. Komunita praxe môže produkovať úspešné výsledky (chutné a rozmanité ovocie) len vtedy, keď je kmeň pevný. Po krátkom úvode do toho, čo CoP znamená, môžete sa zamyslieť nad doménou vášho CoP: - Na akých témach a otázkach nám naozaj záleží? - Aké výzvy chceme riešiť? - Ako je táto oblasť prepojená so stratégiou inklúzie školy? Na brainstormingu o spoločnom ciele CoP môžete použiť šablónu plagátu stromu CoP. Na poslednom stretnutí môže byť poster opäť použitý na hodnotenie celého procesu CoP.

	V niektorých pilotných školách členovia CoP už začínali s určitou výzvou pre školu a túto fázu využili na to, aby ciele boli konkrétnejšie. V iných školách sa doména neurčovala pred prvým stretnutím a prvé stretnutie sa používalo na rozhodnutie o spoločnom celi. Použite nasledujúce usmerňujúce otázky, aby cieľ(e) boli konkrétnejšie. Môžete pracovať buď v menších podskupinách, alebo s celou skupinou: - Aký konkrétny cieľ máte na mysli? Sú tu študenti, rodičia, kolegovia alebo ďalší, ktorí by mohli chcieť to isté? - Aký by bol úžitok z dosiahnutia tohto cieľa? Ako by sa to prejavilo v praxi, keď je cieľ dosiahnutý? - Čo vidíte vy sami, študenti, rodičia, kolegovia alebo iní? Čo sa zmení? - Kedy budete spokojní? Uistite sa, že si zapíšete hlavné závery. Môžete použiť stromový plagát alebo akýkoľvek iný formát, ktorý vám pomôže sledovať rozhodnutia a závery, na ktorých sa členovia CoP dohodli.
	4. Praktické aspekty Na konci stretnutia si stanovte termíny pre nasledujúce stretnutia CoP. Čo treba urobiť pred ďalším stretnutím, kto čo urobí? Môžete tiež myslieť na komunikáciu celej školy o vašom projekte. Ako budeme komunikovať o tomto projekte v rámci školy? Kto v tom zohrá úlohu? Mohlo by byť zaujímavé použiť plagát stromu na zdieľanie cieľov vášho CoP s celou školou.
	5. Check -out Odporúčame vám vždy si na konci stretnutia nájsť čas na (krátky) check-out. Na záver sa opýtajte každého, ako opúšťa stretnutie a čo ešte treba povedať alebo na čom sa dohodnúť. Existujú rôzne možnosti check-out aktivít, vyberte si takú, ktorá vyhovuje vašim potrebám a potrebám tímu CoP.
Hodnotenie	Zapíšte si hlavné úvahy, ktoré máte po tomto stretnutí CoP. To vám pomôže pripraviť sa na ďalšie stretnutie. Niekoľko usmerných otázok, ktoré vám pomôžu: - o Sú ciele CoP 1 splnené? Áno/nie? - o Boli členovia rovnocennými partnermi? - o Dostal každý šancu prehovoriť? - o Počúvali sa členovia navzájom? Nechali sa dohovoriť? - o Aký spoločný cieľ bol zvolený? - o Súhlasili všetci s vybraným cieľom? - o Aké boli pocity členov na konci CoP?

Stretnutie CoP 2: Akčný plán

Ciele	• Vypracovanie akčného plánu • Rozdelenie konkrétnych záväzkov a zodpovedností za jednotlivé kroky
Fázy	1. Check-in Pri druhom stretnutí vám tiež odporúčame začať úvodnou aktivitou. Môže byť užitočné lepšie sa spoznať. Je tiež možné, že na druhom stretnutí budú prítomní noví členovia CoP. Na webovej stránke nájdete rôzne možnosti úvodných aktivít (check-in), ale pokojne si vytvorte vlastné!
	2. Od našich spoločných cieľov po prvé kroky Spomeňte si na prvé stretnutie CoP a na záver, ku ktorému ste dospeli. Aké by mohli byť prvé kroky k dosiahnutiu cieľov, na ktorých ste sa dohodli? Môžete na to brainstormovať pomocou pracovného formulára 'design studio': • Ak je to to, čo chceme dosiahnuť, aký by mohol byť prvý krok týmto smerom? • Keby sme mohli začať hneď, čo by sme chceli robiť? Čo si myslíme, že robíme práve teraz? Čo môžeme riešiť hneď? • Kto alebo čo potrebujeme, aby sme to naozaj urobili? Iný prístup : Môžete brainstormovať 'zo sna do reality'. Vzhľadom na náš cieľ: • O čom snívame? • Čo už robíme? • Čo na to potrebujeme? • Čo viac si trúfneme urobiť? Na lepšie formulovanie jasných a konkrétnych cieľov môžete použiť nástroj 'Plánujte SMART'. Ak si myslíte, že nemáte dosť času na formulovanie SMART cieľov, môžete si ich pripraviť vopred, alebo túto fázu preskočiť a okamžite prejsť na ďalšiu fázu, teda na akčný plán.
	3. Akčný plán V ďalšom kroku si môžete urobiť plán: čo už chceme robiť? Môžete použiť pracovný dokument 'Akčný plán v 3 krokoch' na vytvorenie vlastného akčného plánu. Majte na pamäti, čo je potrebné urobiť na ďalšom stretnutí. Kto čo robí? Uistite sa, že akčný plán vedie ku konkrétnym záväzkom. V tejto fáze môžete skontrolovať, či sú úlohy všetkých jasné, môžete zhrnúť úlohy.
	4. Check-out Odporúčame vám nájsť si čas aj na konci druhého stretnutia na (krátky) check-out: cítite energiu po rozhodnutí o konkrétnych krokoch, verí každý, že náš akčný plán môže

	fungovať? Existujú rôzne možnosti check-out aktivít , vyberte si takú, ktorá vyhovuje vašim potrebám a potrebám tímu CoP.
Hodnotenie	Zapíšte si hlavné úvahy, ktoré máte po tomto stretnutí CoP. To vám pomôže pripraviť sa na ďalšie stretnutie. Niekoľko užitočných otázok, ktoré vám pomôžu. Boli ciele CoP 2 splnené? Cieľ 1: Vypracovanie akčného plánu - o Je akčný plán jasne načrtnutý? Ak nie, čo chýba? - o Ako sú akcie štruktúrované a formulované? Cieľ 2: Robiť konkrétne záväzky - o Sú zodpovednosti a úlohy každého člena CoP jasné? - o Akým výzvam ste čelili? Boli prekvapivé úspechy?

Stretnutie CoP 3: Výsledky a reflexia

Ciele	• Oslavy úspechov • Udržiavanie CoP
Fázy	1. Check-in Na poslednom stretnutí vašej CoP môže byť fajn zahrnúť aj úvodnú aktivitu zameranú na oslavu úspechov. Nemusí sa to nevyhnutne sústrediť len na proces tohto tímu CoP. Napríklad dokončíte nasledujúcu vetu: - Dnes už môžeme ... - Dnes môžem ... Ak je stretnutie na konci školského roka, môže byť pekné požiadať členov o letné plány, napríklad otázkou: • Cez prázdniny si chcem nájsť čas na... • Na konci tohto leta sa budem cítiť... • Toto leto dúfam...
	2. Hodnotenie akcií Na tomto stretnutí sa členovia CoP hodnotia spätne akčný plán: kde sú teraz, čo fungovalo dobre, čo nie...? Navrhujeme dve možnosti hodnotenia: - Pozrite sa na svoj akčný plán a vyhodnoťte výsledky pomocou nástroja <u>na hodnotenie "Zachovať, odstrániť, zmeniť"</u>. - Zhodnoťte svoje kroky pomocou nástroja <u>'Nakreslite príbeh'</u>: Zhrňte a urobte závery: 5. Čo chceme ponechať? ✓ Čo chceme zmeniť? ✓ Čo môžeme vynechať?
	3. Udržiavanie CoP Aby boli výsledky a výstupy vášho CoP udržateľné, premyslite si, čo chcete zdieľať so školským tímom a ďalšími partnermi. Pre túto fázu môžete opäť použiť plagát <u>stromu CoP</u>. Pravdepodobne ste túto šablónu použili už pri prvom stretnutí. Je pekné vidieť, ako ste si postavili vlastný strom s dúfajme, že chutným ovocím spolu!
	4. Praktické aspekty V tejto fáze môžete urobiť konkrétnejšie záväzky ohľadom komunikácie o procese CoP s celým školským tímom a ďalšími partnermi. Konkrétnymi príkladmi sú učitelia a asistenti, ktorí pripravujú správy pre rodičov alebo žiakov, ktorí pripravujú správy pre rovesníkov, zdôrazňujúc kľúčové výsledky. Čo je na to potrebné? Kto čo urobí?

	Ak chcete po tomto stretnutí osláviť úspechy, môžete sa podeliť o praktické informácie.
	5. Check-out Ak je tretie stretnutie CoP vaše posledné, môžete skončiť krátkym zhodnotením, ako sa členovia CoP cítili byť súčasťou tímu CoP, čo sa z toho naučili, či by chceli byť súčasťou tímu CoP v budúcnosti, či by to robili inak,...
Hodnotenie	Zapíšte si hlavné úvahy, ktoré máte po tomto stretnutí CoP. Niekoľko užitočných otázok, ktoré vám pomôžu. Sú ciele CoP 3 splnené? ○ Ako budeme zdieľať výstupy a výsledky nášho CoP so školským tímom a ďalšími partnermi? ○ Aké sú ďalšie kroky, čo ešte chceme robiť, pokračovať, prispôbiť, ...?

Odporúčania pre moderátora

Na základe našich skúseností z pilotných škôl vám môžeme poskytnúť niekoľko tipov a trikov, ktoré vás podporia vo vašej úlohe moderátora.

1. Príprava a nastavenie mysle

- ✓ **Pochopte účel CoP:** Uistite sa, že všetci členovia, vrátane študentov a zamestnancov, majú jasné informácie o zvolenej oblasti a jej cieľoch. Používajte jednoduché, konkrétne príklady na objasnenie abstraktných pojmov.
- ✓ **Komunikujte pridanú hodnotu:** Pomôžte svojej škole prijať participáciu študentov tým, že zdôrazníte konkrétne prínosy a úspešné príbehy.
- ✓ **Zdieľaná zodpovednosť:** Zdôrazniť, že CoP je kolektívne úsilie. Úlohy by mali byť rozdelené a nemali by byť výlučne na moderátorovi. Každý prináša niečo cenné.
- ✓ **Zloženie členov:** Snažte sa o vyvážené zastúpenie. Rovnaká účasť neznamená vždy rovnaký počet ľudí; Zvážte hierarchickú dynamiku a zabezpečte, aby študenti a zamestnanci mali zmysluplné úlohy.
- ✓ **Zapojte školskú politiku:** Aby boli výsledky vášho CoP udržateľné, zvážte, ako môžete zapojiť školskú politiku. Možno by ste mohli pripraviť stretnutia spolu s riaditeľom školy alebo niekým zo školskej rady. V niektorých partnerských školách bol riaditeľ školy tiež členom CoP. Môže to byť veľmi podporujúce, ale buďte si vedomí možných hierarchických dynamík.

2. Metódy štruktúry stretnutí

- ✓ **Check-in a prelomenie ľadov:** Začnite neformálnymi aktivitami, aby ste vytvorili príjemnú atmosféru.
- ✓ **Check-outs:** Na záver oslávte pokrok
- ✓ **Stretnutia podskupín:** Niekedy je potrebné umožniť, aby sa vyjadrili aj tichší členovia v komfortnom prostredí a pracovať na konkrétnych úlohách.
- ✓ **Zoznam úloh na konci stretnutí:** Uistite sa, že akcie a pridelené úlohy sú jasne definované.
- ✓ **Komunikácia medzi stretnutiami CoP:** Používajte digitálne platformy, skupinové chaty alebo zdieľané digitálne priestory na udržanie tempa medzi stretnutiami.

Odporúčané pracovné metódy:

- ✓ V závislosti od cieľov, potrieb a kontextu vášho tímu CoP sa môžete líšiť rôznymi pracovnými metódami, ako sú diskusie v malých skupinách, kruhové diskusie, práce, tabule, vizualizácie.
- ✓ Môžete prezentovať hotovú prácu, aby ste inšpirovali nápady.
- ✓ Povzbudzujte študentov, aby viedli časti aktivity, napríklad rolu moderátora alebo časomerača.

3. Úlohy moderátora a spolumoderátora

Povinnosti moderátora:

- ✓ Počúvajte všetky hlasy pri vedení rozhodovacích procesov.
- ✓ Zúžte témy na malé, konkrétne a dosiahnuteľné ciele.
- ✓ Rozvíjajte [koučovacie zručnosti](#), ktoré vedú spoluprácu.

Povinnosti spolumoderátora:

- ✓ Opakujte kľúčové výroky, aby ste zabezpečili pochopenie.
- ✓ Presmerujte skupinu, keď sa diskusia odklonia od hlavnej témy.

Tipy na vyváženie tlaku:

- ✓ Povinnosti by sa mali zdieľať, nepreťažujte moderátora.
- ✓ Oslavujte malé úspechy, aby ste si udržali motiváciu a angažovanosť.

4. Podpora účasti a študentskej participácie

- ✓ Študenti môžu potrebovať úvodné príklady predtým, než prispedia nápadmi.
- ✓ Explicitne pridajte úlohy študentom a podpornému personálu už na začiatku stretnutia, aby ste posilnili účasť.
- ✓ Vyhnite sa dominancii učiteľa: preberte nápady žiakov, konkrétne ich preformulujte a poskytujte jasné príklady.
- ✓ Používajte rešpektujúce pravidlá interakcie na zabezpečenie bezpečného a inkluzívneho prostredia.

5. Riadenie času a flexibilita

- ✓ Buďte flexibilní pri začínaní a plánovaní stretnutí.
- ✓ Používajte časomiere, aby ste udržali aktivity na správnej ceste.
- ✓ Buďte flexibilní pri dĺžke stretnutia podľa potrieb obsahu.

6. Identifikácia cieľov

- ✓ Zabezpečte, aby témy boli **naliehavé, realistické a relevantné** pre potreby školy.
- ✓ Stanovte minimálne ciele a kritériá na určenie, kedy akcia úspešne splnila svoje ciele.

7. Šírenie úspechu

- ✓ Komunikujte úspechy v rámci školskej komunity:
- ✓ Zdieľanie úspechov posilňuje motiváciu a ukazuje vplyv CoP.

Závěrečné poznámky

Vytvorenie inkluzívnej školy nikdy nie je výsledkom jedného projektu, jedného nástroja alebo jednej osoby. Vzniká z každodenného záväzku ľudí, ktorí sa odvážia počúvať, klásť otázky a učiť sa spolu. A komunita praxe ponúka presne takýto priestor: miesto, kde možno bezpečne skúmať nápady a výzvy, kde sa oceňujú rôznorodé perspektívy a kde študenti, učitelia, podporný personál a ďalší zainteresovaní partneri stoja bok po boku ako partneri v zmene.

Založením vlastnej komunity praxe robíte zmysluplný krok k posilneniu inkluzívneho rozvoja škôl. Každý CoP, nech je akokoľvek malý, prispieva ku kultúre, v ktorej je každý hlas počuť a kde sa inklúzia stáva spoločnou zodpovednosťou. Keď dáte študentom aktívnu úlohu vo vašej komunite praxe, posilňujete ich, aby formovali školu, ku ktorej patria. Ukážete im, že ich skúsenosti majú hodnotu, že ich pohľady majú význam a že skutočná zmena nastáva, keď má každý svoje miesto.

Dúfame, že vám tento manuál pomôže urobiť prvé kroky. Použite ho ako vodítko, prispôbajte ho svojomu kontextu a nechajte svoju CoP rásť svojím vlastným jedinečným spôsobom. Inklúzia je cesta a každý rozhovor, každý spoločný pohľad a každý spoločný krok pomáha posúvať školskú komunitu vpred.

*"V CoP škola prestáva byť súborom izolovaných sektorov a stáva sa jednou prepojenou komunitou. Učitelia, rodiny a študenti zdieľajú informácie, ciele a rozhodnutia. A vidíte to — **viac motivácie, viac zapojenia, viac zapojenia**. Pretože to je druhá vec, ktorú CoP prináša: **obnova**. Pomáha učiteľom znovu objaviť zvedavosť — a študentom pomáha cítiť sa videní a **vypočutí**." — Moderátor Portugalská pilotná škola*

*"A to nie je niečo, čo by ste ako učiteľ vždy zažili — sedieť niekde a mať **študentov**, ktorí tam tiež sedia, plne zapojení, premýšľajú spolu a naozaj chcú robiť viac a viac — v tom najlepšom zmysle. Bolo tam neuveriteľné množstvo **motivácie** a myslím, že to bolo to, čo naozaj rozhýbalo veci." — Moderátor rakúskej pilotnej školy*

*"Myslím, že najmä zapojením **študentov**. Ide o rozhodnutia učiteľského tímu alebo vedenia školy, ale zároveň o zapojenie študentov do tohto procesu. Máme študentskú radu, ktorá už robí veľa, ale nikdy nie je skutočné prepojenie medzi študentmi a učiteľmi, pokiaľ ide o stretnutia a diskusiu o nápadoch. Naozaj by som to odporučil, pretože pre nás to bola veľmi pozitívna skúsenosť. Študenti boli neuveriteľne otvorení a prišli s veľmi dobrými nápadmi, pretože išlo aj o nich. Prišli s vecami, na ktoré by sme ako dospelí hneď nemysleli. Naozaj som to považoval za **pridanú hodnotu**." — Moderátor Belgická pilotná škola*

*"Keď sa študenti a učitelia naozaj stretnú — ako rovnocenní — prichádzajú nápady z oboch strán. A práve to posúva vzdelávanie **vpred**." — pedagogická slovenská pilotná škola*

Zdroje

Silveira-Maia, M., Neto, C., Sanches-Ferreira, M., Alves, S., Durães, H., Breyer, C., Vandenbussche, E., Boonen, H., Zacharová, Z., Ferková, Š., Schukoff, P., Unterreiner, S., & Teijssen, E. (2025). *Mapping CoP for inclusion: a Knowledge Base*. Instituto Politécnico do Porto. <https://doi.org/10.26537/e.ipp.136>

Wenger, E. (1998). *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Wenger, E. (2015). *Communities of practice: A brief introduction*. University of Wisconsin-Madison, Office of Human Resources.

Wenger, E., McDermott, R. & William Snyder, W. (2002). *Cultivating Communities of Practice: A Guide to Managing Knowledge*. Boston: Harvard Business Press.

[Webová stránka projektu ICO-COPE](#)

CoP v pilotných školách

Keď hľadáte inšpiráciu a príklady fungovania CoP v rôznych školách, pozrite si profily 8 pilotných CoP škôl na našej [webovej stránke](#).

